

triṃśikāvijñaptikārikāḥ

ātmadharmopacāro hi vividho yaḥ pravartate .
vijñānapariṇāme .asau pariṇāmaḥ sa ca tridhā .. 1 ..
vipāko mananākhyasca vijñaptirviṣayasya ca .
tatrālayākhyam vijñānam vipākaḥ sarvabījakam .. 2 ..
asamviditakopādīsthānavijñaptikam ca tat .
sadā sparśamanaskāravitsamjñācetanānvitam .. 3 ..
upekṣā vedanā tatrānivṛttāvyākṛtam ca tat .
tathā sparśādayastacca vartate srotasaughavat .. 4 ..
tasya vyāvṛttirarhatve tadāśritya pravartate .
tadālbham manonāma vijñānam mananātmakam .. 5 ..
kleśaiścaturbhiḥ sahitam nivṛttāvyākṛtaiḥ sadā .
ātmadrṣṭyātmamohātmamānātmasnehasamjñitaiḥ .. 6 ..
yatrajastanmayairanyaiḥ sparśādyaiścārhatō na tat .
na nirodhasamāpattau mārgē lokottare na ca .. 7 ..
dvitīyaḥ pariṇāmo .ayam trītiyaḥ ṣaṇvidhasya yā .
viṣayasyopalabdhiḥ sā kuśalākuśalādvayā .. 8 ..
sarvatragairviniyataiḥ kuśalaiścaitasairasau .
samprayuktā tathā kleśairupakleśaistrivedanā .. 9 ..
ādyāḥ sparśādayaśchandādhimokṣasmṛtayaḥ saha .
samādhidhībhyāṃ niyatāḥ śraddhātha hrīrapatrapā .. 10 ..
alobhādi trayam vīryam praśrabdhiḥ sāpramādikā .
ahiṃsā kuśalāḥ kleśā rāgapratighamūḍhayaḥ .. 11 ..
mānadṛgvicikitsāsca krodhopanahane punaḥ .
mrakṣaḥ pradāśa irṣyātha mātsaryaṃ saha māyayā .. 12 ..
śāṭhyaṃ mado .avihiṃsā hrīratrapā styānamuddhavaḥ .
āśraddhyamatha kauśīdyam pramādo muṣitā smṛtiḥ .. 13 ..
vikṣepo .asamprajanyam ca kaukrtyam middhameva ca .
vitarkaśca vicāraścetyupakleśā dvaye dvidhā .. 14 ..
pañcānām mūlavijñāne yathāpratyayamudbhavaḥ .
vijñānānām saha na vā taraṅgāṇām yathā jale .. 15 ..
manovijñānasambhūtiḥ sarvadāsamjñikādrte .
samāpattidvayānmiddhānmūrchanādapyacittakāt .. 16 ..
vijñānapariṇāmo .ayam vikalpo yadvikalpyate .
tena tannāsti tenedaṃ sarvaṃ vijñaptimātrakam .. 17 ..
sarvabījam hi vijñānam pariṇāmastathā tathā .

yātyanyonyavaśād yena vikalpaḥ sa sa jāyate .. 18 ..
karmaṇo vāsanā grāhadvayavāsanayā saha .
kṣīṇe pūrvavipāke .anyadvipākaṃ janayanti tat .. 19 ..
yena yena vikalpena yadyad vastu vikalpyate .
parikalpita evāsau svabhāvo na sa vidyate .. 20 ..
paratantrasvabhāvastu vikalpaḥ pratyayodbhavaḥ .
niṣpannastasya pūrveṇa sadā rahitatā tu yā .. 21 ..
ata eva sa naivānyo nānanyaḥ paratantrataḥ .
anityatādivad vācyo nādrṣṭe .asmin sa drṣyate .. 22 ..
trividhasya svabhāvasya trividhāṃ niḥsvabhāvatām .
saṃdhāya sarvadharmāṇāṃ deśitā niḥsvabhāvatā .. 23 ..
prathamo lakṣaṇenaiva niḥsvabhāvo .aparaḥ punaḥ .
na svayaṃ bhāva etasyetyaparā niḥ svabhāvatā .. 24 ..
dharmāṇāṃ paramārthaśca sa yatastathatāpi saḥ .
sarvakālaṃ tathābhāvāt saiva vijñaptimātratā .. 25 ..
yāvadvijñaptimātratve vijñānaṃ nāvatiṣṭhate .
grāhadvayasyānuśayastāvanna vinivartate .. 26 ..
vijñaptimātramevedamityapi hyupalambhataḥ .
sthāpayannagrataḥ kiṃcit tanmātre nāvatiṣṭhate .. 27 ..
yadālabhanam vijñānam naivopalabhate tadā .
sthitam vijñānamātratve grāhyābhāve tadagrahāt .. 28 ..
acitto .anupalambho .asau jñānam lokottaram ca tat .
āśrayasya parāvṛttirdvidhā dauṣṭhulyahānitaḥ .. 29 ..
sa evānāsravo dhāturacintyaḥ kuśalo dhruvaḥ .
sukho vimuktikāyo .asau dharmākhyo .ayaṃ mahāmuneḥ .. 30 ..
triṃśikāvijñaptikārikāḥ samāptāḥ .. ..
kṛtiriyamācāryavasubandhoḥ .. ..